

חוק הפסיכולוגים, תשל"ו-1976

פרק א': הוראות כלליות

1. בחוק זה – הגדרות
- "מועצה" – מועצת הפסיכולוגים המוקמת לפי סעיף 39;
- "מנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או סגנו;
- "עיסוק בפסיכולוגיה" – עיסוק מקצועי כמשלח יד באבחון ובהערכה של ענינים ובעיות בתחום הנפשי, השכלי וההתנהגותי, וכן טיפול, שיקום, ייעוץ והדרכה לגבי ענינים ובעיות כאמור.
2. (א) לא יעסוק אדם בפסיכולוגיה אלא אם הוא פסיכולוג רשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק זה ובהתאם לרישומו, או על פי היתר לפי סעיף 16 ובהתאם לתנאיו.
- (ב) לא יראו כעיסוק בפסיכולוגיה פעולה בתחום זה שנעשתה באקראי בידי אדם אגב עיסוק במקצועו כדין.
- (ג) בעל תואר "בוגר" בפסיכולוגיה רשאי לעסוק בפסיכולוגיה כפיקוחו או בהדרכתו של פסיכולוג רשום במקום עבודה שהכירה בו המועצה; לענין הוראה זו דין עיסוק בצבא-הגנה לישראל כדין עיסוק במקום עבודה מוכר.
3. לא יטפל פסיכולוג במתן תרופה או הלם חשמלי. ייחוד העיסוק ייבג לעיסוק

דברי הסבר

סעיף 1 כפי שמסתבר מהגדרת המונח "עיסוק בפסיכולוגיה" דן החוק המוצע לא רק בפסיכוכולוגיה קלינית, אלא בכל היקף המקצוע, אבל רק בעיסוק מקצועי כמשלח יד.

סעיף 2 העיסוק בפסיכולוגיה מיוחד על ידי החוק לפסיכולוגים רשומים (סעיף 11) או לבעלי היתר זמני (סעיף 16), ואף להם רק בהתאם לתוכן הרישום או לתנאי היתר, הווה אומר – בהתאם לייחוד העיסוק. בשטח של מומחיות מיוחדת לבעלי תואר באותו שטח (סעיפים 17 ואילך). אולם פעולה פסיכולוגית שאדם מבצע באקראי אגב עיסוק במקצועו שלו (למשל מחנך, רופא, עובד סוציאלי) לא יראו בה עיסוק בפסיכולוגיה במובן ייחוד המקצוע.

סעיף 3 מתן תרופות (בין סמים מסוכנים ובין תרופות אחרות), וכן שימוש בהלם חשמלי, מיוחד לרופאים בלבד.

בעוד שפסיכיאטריה היא אחד הענפים של הרפואה והעיסוק בה מיוחד לרופאים, פסיכולוגיה אינה מחייבת הכשרה רפואית, ורק אחד מענפיה, פסיכולוגיה קלינית, יש לו מגע עם הרפואה; וליד ענף זה ידועים ענפים אחרים כגון פסיכולוגיה חינוכית, פסיכולוגיה חברתית ותעסוקתית ועוד. ארצות שונות הסדירו את העיסוק בפסיכולוגיה ע"י חוק, ביניהן בעיקר מדינות אחדות של ארצות הברית. גם בארץ הורגש הצורך בהסדר תחיקתי של תחומי המקצוע, תנאי ההכשרה והעיסוק, עניני רישוי ומשמעת מקצועית ועוד.

טיוטה הצעת חוק הפסיכולוגים הוכנה בידי ועדה שהקים המנהל הכללי של משרד הבריאות בשנת 1969, ובה השתתפו עובדי משרד הבריאות, פסיכיאטרים ופסיכולוגים. לפני עריכת הגוסס הסופי של ההצעה נתקבלו הערות מנופים מעונינים, בעיקר מהסתדרות הפסיכולוגים בישראל, הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח וקופת החולים של ההסתדרות.

4. לא ישתמש אדם בתואר "פסיכולוג", או בביטוי או קיצור המרמזים על היותו מוסמך, מסוגל או מוכן לעסוק בפסיכולוגיה, אלא בהתאם לרישומו בפנקס או בהתאם להיתר לפי סעיף 16.

5. שר הבריאות רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לקבוע בתקנות פרטים שפסיכולוג רשאי או אינו רשאי לפרסם על עיסוקו המקצועי, וכן לקבוע דרכי פרסום ומקומות פרסום מותרים או אסורים.

6. (א) מידע על אדם שהגיע לפסיכולוג מעיסוקו המקצועי או בעקבותיו חובה עליו לשמרו בסוד, ואינו רשאי לגלותו אלא באחת מגסיבות אלה:

(1) גילוי המידע דרוש לדעתו לשם טיפול בלקוחו;

(2) קיימת חובה או רשות כדין לגלות את המידע;

(3) האדם שהמידע נוגע אליו הסכים לגילויו.

(ב) הוראות סעיף זה חלות גם על אדם שקיבל מידע כאמור מפסיכולוג.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) "מידע" – לרבות תעודה המכילה ידיעה;

(2) "טיפול" – טיפול בידי אדם המוסמך לכך, לרבות טיפול סוציאלי, חינוכי או אחר;

(3) אין נפקא מינה אם המידע נוגע לאדם שבטיפול הפסיכולוג או לאדם אחר.

7. (א) ועדת הרישום לפי סעיף 10, ועדת הבחינות לפי סעיף 12, הועדה הרפואית לפי סעיף 21, ועדת התלונות לפי סעיף 27 (ב) או ועדת המשמעת לפי סעיף 27 (ג), רשאית, אם הדבר דרוש למילוי תפקידיה –

(1) להזמין אדם לכוא לפנייה להעיד או להציג דבר;

(2) לחייב עד להעיד בשבועה או בהן צדק בהתאם להוראות החיקוק החל

בבית משפט מחוזי לענין זה;

דברי הסבר

כי חובת הסודיות כוללת לא רק מידע על הלקוח עצמו, אלא כל מה שנמסר לפסיכולוג במסגרת עיסוקו, כגון על בני משפחת הלקוח. כן קובע הסעיף תנאי סטור מחובת הסודיות, והחשוב שביניהם הוא הצורך בגילוי מידע לצרכי הטיפול עצמו (למשל גילוי לעוזר הפסיכולוג, לרופא, למחנך או לקרוב משפחה). מאידך מרחיב הסעיף את חובת הסודיות על כל מי שקיבל מידע מן הפסיכולוג, ואין נפקא מינה אם קיבל מידע כדין או שלא כדין.

7 סעיף הוראות סעיף זה מגדירות את סמכויות העור של ועדות לשם השגת ראיות לפי מתכונת מקובלת בתחיקה הישראלית.

4 סעיף התואר "פסיכולוג" יהיה שמור לפסיכולוגים רשומים ולבעלי היתר זמני לפי פרטי הרישום או תנאי ההיתר. ייחוד התואר משתרע גם לקיצורים המקובלים ולרמזים אחרים על עיסוק בפסיכולוגיה.

5 סעיף פרטים שפסיכולוגים רשאים או אינם רשאים לפרסם בדבר עיסוקם ייקבעו בתקנות לאחר התייעצות במועצת הפסיכולוגים (סעיפים 39, 40(1)).

6 סעיף פסיכולוג הוא אמנם, בלשון סעיף 387 לפקודת החוק הפלילי, 1936, "אדם שמסיבת מקצועו מוסרים לו ידיעה חשאית". סעיף 6 המוצע קובע

- (3) לבקש מבית משפט מחוזי שבתחום שיפוטו יושבת הועדה, ליתן צו לפי סעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971;
- (4) לפסוק דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לעדים שהוזמנו מכוח סעיף זה כמו לעד שהוזמן להעיד בבית-משפט.

(ב) דרשה ועדה כאמור מאדם להעיד או להציג דבר וסירב לעשות כן ללא הצדק המביח את דעת הועדה, רשאי בית משפט מחוזי שבתחום שיפוטו יושבת הועדה, לכפות, על פי בקשת המנהל או יושב ראש הועדה, את הציות להוראות הועדה בדרך שתיראה לו, לרבות מעצרו של הסרבן.

(ג) שר המשפטים יקבע סדרי דין לענין ביצוע סעיף זה.

8. (א) התפטרותו של חבר המועצה או של חבר ועדה מן האמורות בסעיף 7 (א) תהיה בכתב לשר הבריאות ותחילת תקפה כעבור 15 יום לאחר קבלתה.

דין חברי
המועצה והועדות

(ב) שר הבריאות רשאי להעביר מכהונה חבר המועצה או חבר אחת הועדות האמור-

רות אם -

(1) גיטל ממנו הכושר הגופני או הנפשי או נבצר ממנו מסיבה אחרת למלא את תפקידיו;

(2) הורשע בעבירה פלילית שיש עמה קלון;

(3) פשט את הרגל או נתמנה עליו כונס נכסים מטעם בית משפט;

(4) עזב את הארץ לצמיחתו;

(5) נעדר ברציפות משיבות המועצה מספר פעמים שקבעה אותו מראש לענין זה, או משלוש ישיבות של ועדה כאמור; לאחר הישיבה האחרונה, שההיעדרות ממנה מעניקה את הסמכות לפי פסקה זו, חומצא לנעדר ממנה הודעה בכתב, ובה פירוט הישיבות שמהן נעדר ונוסחו המלא של סעיף זה; היה חבר המועצה או הועדה נציגו של שר או של גוף, יישלח העתק ההודעה לשר או לגוף שהחבר מייצגו.

(ג) שר הבריאות רשאי להעביר חבר המועצה מכהונתו גם על פי בקשת השר או

הגוף שהחבר מייצגם.

(ד) בכל מקרה מן המנויים בפסקאות (1) עד (4) של סעיף קטן (ב) לא יעביר שר

הבריאות מכהונה חבר המועצה או חבר ועדה בלי שנועץ בשר או בגוף שהחבר מייצגו.

דברי הסבר

הועדות מחליטות על מעמדם וזכויותיהם של אנשים מסויימים (גישה למקצוע, פסלות מטעמי בריאות, שפיטה משמעתית), ולכן על חבריהן להיות בלתי-תלויים בהחלטתם ומוגנים מפני פיתורים שרירותיים.

סעיף 8 קובע הוראות בדבר התפטרות חברי המועצה וחברי הועדות השונות המוקמות לפי החוק המוצע. בעוד שמותר להעביר חבר המועצה מכהונתו אם השר או הגוף המיוצג ע"י החבר רוצה בכך, אין מקום לביטול מינויים של חברי הועדות, כי

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

פרק ב': רישום

9. (א) ינוהל פנקס או כרססת (להלן – פנקס) שבהם יירשמו פסיכולוגים לפי חוק זה, במדורות נפרדים לענפי הפסיכולוגיה שנקבעו כמומחיות מוכרת לפי פרק ג'; שאר פרטי הרישום ייקבעו בתקנות.

(ב) הרשום בפנקס חייב להודיע תוך חודש ימים על כל שינוי שחל לגביו באחד מפרטי הרישום שנקבעו בתקנות, והוא או מעבידו חייב לתת ליושב ראש ועדת הרישום לפי דרישתו כל ידיעה אחרת לגבי הרישום בפנקס.

10. (א) שר הבריאות ימנה בהודעה ברשומות ועדת רישום של חמישה.

(ב) חברי הועדה יהיו –

(1) שלושה פסיכולוגים שיבחר שר הבריאות מתוך רשימה שהגישה לו המועצה, לפי דרישתו, ואם לא הוגשה לו הרשימה תוך 60 יום לאחר הדרישה – שלושה פסיכולוגים הנראים לו;

(2) חבר מתוך סגל ההוראה בפסיכולוגיה במוסד שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958²;

(3) נציג שר הבריאות, והוא יהיה יושב ראש הועדה ומנהל פנקס הפסיכולוגים.

(ג) חברי הועדה האמורים בסעיף קטן (ב) (1) ו-(2) יתמנו לחמש שנים ומותר לחזור ולמנותם.

(ד) ועדת הרישום רשאית למנות מבין חבריה ועדות משנה של שלושה הרשאיות להחליט במקום הועדה בכל ענין זולת עיון חוזר לפי סעיף 14.

11. זכאי להירשם בפנקס אזרח ישראלי או תושב ישראל, שהוא אחד מאלה:

(1) בעל תואר של "מוסמך" לפסיכולוגיה או תואר גבוה ממנו, שניתנו מאת מוסד שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958;

(2) בעל תואר לפסיכולוגיה שניתן מאת מוסד בחוץ לארץ והכירה בו ועדת הרישום כשווה ערך לתואר שניתן כאמור בפסקה (1);

דברי הסבר

סעיפים בפנקס נרשמים רק אזרחים או תושבי קבע 11-12 בישראל; בנוגע לזרים ראה סעיף 16. הרישום מחייב כרגיל. תואר "מוסמך לפסיכולוגיה" (תואר שני" – מ.א.), ותואר זה ניתן בארץ לאחר לימוד אקדמאי, עבודה מעשית בהדרכת הסגל המקצועי של אוניברסיטה, ועריכת עבודת מחקר. ועדת הרישום מוסמכת גם להכיר בתואר שהושג בחוץ לארץ. לטובת פסיכולוגים ותיקים בעלי השכלה פחותה מוצעות הוראות מעבר, לרבות בדבר בחינה והרכב ועדת בחינות.

סעיף 9 רישוי פסיכולוגים נעשה על ידי רישום בספרי, פרט להיתרים זמניים הניתנים לפסיכולוגים זרים (סעיף 16). סעיף קטן (ב) מבטיח עידכון שוטף של הפנקס.

סעיף 10 על הרישום מחליטה ועדה של חמישה, שבה ובראשה נציג שר הבריאות, ויתר החברים הם פסיכולוגים. הועדה רשאית לדון ולהחליט על ידי ועדת משנה של שלושה, חוץ מעיון חוזר שהוא בידי הועדה במלואה (סעיף 14).

² ס"ה תשי"ח, עמ' 191.

- (3) מי שנתקיימה בו, להנחת דעתה של ועדת הרישום, אחת מאלה:
 (א) עסק בפסיכולוגיה מאז שנת 1958, מזה לפחות חמש-עשרה שנה במקום עבודה מוכר מטעם המועצה, והמשיך בעיסוק זה עד ליום הגשת בקשת הרישום;
 (ב) בתוך לפני תחילת חוק זה מלאו לא פחות מעשר שנים לעיסוק בפסיכולוגיה במקום עבודה מוכר מטעם המועצה ועמד בבחינה בפסיכולוגיה לפי חוק זה.

- ועדת בחינות 12. (א) חתיה ועדת בחינות של שלושה, שחבריה הם –
 (1) ראש שירותי בריאות הגפוש במשרד הבריאות או מי שהוסמך לכך מטעמו;
 (2) פסיכולוג שבחר המנהל מבין המורים לפסיכולוגיה באחד המוסדות להשכלה גבוהה בארץ;
 (3) פסיכולוג שבחרה המועצה, ואם לא בחרה אותו תוך 60 יום לאחר הדרישה – פסיכולוג שבחר שר הבריאות.
 (ב) נושאי הבחינות וסדריהן ייקבעו בתקנות.

- פסלות הרישום 13. ואלה המקרים שבהם רשאית ועדת הרישום לדחות בקשת רישום לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להשמיע דברו:
 (1) לא נתמלאו התנאים האמורים בסעיף 11;
 (2) המבקש הורשע בעבירה שיש בה לדעתה כדי להראות שהמבקש חסר האחריות הדרושה לעיסוק בפסיכולוגיה, וטרם עברו עשר שנים מן הזמן שריצה את ענשו, או משנסתיימה תקופת התנאי לפי סעיף 18 (ב) לחוק דיני עונשין (דרכי ענישה) [נוסח משולב], תשל"ל-1970, הכל לפי הענין;
 (3) קיימת עובדה אחרת העשויה לדעת הועדה להראות שהמבקש איננו מסוגל או איננו ראוי לעסוק בפסיכולוגיה.

- עיון חוזר 14. דחתה ועדת הרישום את הבקשה לפי סעיף 13(1), רשאית הועדה, על פי בקשת המבקש שתוגש תוך 15 יום, לחזור ולעייין בבקשה, ובלבד שהחלטות הועדה לפי סעיף זה יתקבלו בנוכחות כל חבריה.

- ערעור 15. דחתה ועדת הרישום את הבקשה לפי סעיף 13(2) או (3), רשאי המבקש לערער תוך 30 יום מיום שהומצאה לו ההחלטה לפני בית המשפט המחוזי שבתחומו יושבה ועדת הרישום.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 13** גם אם מתקיימים תנאי הרישום לפי סעיף 11 רשאית ועדה הרישום לסרב לרשום מועמד, אם קיימות עובדות העשויות לדעת הועדה להראות שאינו ראוי לעסוק בפסיכולוגיה, כגון הרשעה פלילית המגלה חוסר האחריות הדרושה לעיסוק בפסיכולוגיה, או פגם בריאותי (השווה פרק ד' של החוק המוצע).
- סעיפים 14 ו-15** כי לא נתמלאו תנאי הרישום לפי סעיף 11, רשאי המועמד לבקש עיון חוזר לפני מליאת הועדה כנקבע בסעיף 10; על דחיית הבקשה מטעם אחר ניתנת זכות ערעור לבית משפט מחוזי.

16. (א) לפסיכולוג בעל תעודת חוץ רשאית ועדת הרישום לתת היתר זמני לעסוק בפסי-
כולוגיה בלי שיירשם בפנקס ובתנאים אלה:
(1) אם הוא מוזמן לישראל למילוי תפקיד מסויים בפסיכולוגיה – בהגבלה
לאותו תפקיד;
(2) אם הוא בא לישראל ברשיון לישיבת ביקור או לישיבת ארעי – בהגבלה
לתקופת רשיונו ובחוספת כל תנאי אחר.
(ב) לא יינתן היתר זמני אלא למי שממלא אחרי ההוראות והתנאים הנדרשים
לרישום בפנקס, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

פרק ג': ענפי פסיכולוגיה מיוחדים

17. (א) שר הבריאות רשאי בתקנות, לאחר התייעצות במועצה –
(1) לקבוע שענף בפסיכולוגיה יהיה מומחיות מוכרת;
(2) לקבוע למומחיות מוכרת תנאים לענין הכשרה ובחינה, תואר ותעודה;
(3) לייחד פעולות מסויימות בפסיכולוגיה לבעלי מומחיות מוכרת;
(4) לתת הוראות בדבר רישום תואר של מומחיות מוכרת בפנקס.
(ב) פסיכולוגיה קלינית, פסיכולוגיה חינוכית ופסיכולוגיה חברתית תעסקתית הן
מומחיות מוכרות.
18. (א) משיוחדה פעולה לבעלי מומחיות מוכרת, או מתאריך שלאחר מכן שנקבע
בתקנות, לא יעסוק פסיכולוג בפעולה כאמור אלא אם הוא רשום בפנקס כבעל אותה מומ-
חיות; אין בהוראה זו כדי למנוע ממתמחה לעסוק בפעולה כאמור בפיקוח בעל מומחיות
מוכרת.
(ב) לא יתן פסיכולוג טיפול פסיכותרפויטי אלא אם הוא פסיכולוג קליני, ולא יתן
פסיכולוג קליני טיפול כאמור למי שיש לסבלו רקע אורגני או חשד ברקע אורגני, אלא
לאחר שרופא בדק אותו וקבע את הטיפול הרפואי הדרוש לו.
19. משקבע שר הבריאות תואר של מומחיות מוכרת, או מתאריך שלאחר מכן שנקבע
בתקנות, לא ישחמש אדם בתואר של אותה מומחיות, או בכיטי או קיצור המרמזים להיותו
מומחה באותו ענף בפסיכולוגיה, אלא בהתאם לרישומו בפנקס.

דברי הסבר

לקבוע להן תנאים, לייחד פעולות לבעלי מומחיות
ולזהדיר רישום תארים בפנקס.

סעיפים תוצאה של ההכרה במומחיות היא ייחוד
18 ו-19 הפעולה באותו שטח למומחים וייחוד התואר
להם. בייחוד מייד סעיף 18 (ב) את הטיפול הפסיכו-
תרפויטי לבעלי תואר "פסיכולוג קליני". אותו סעיף קטן
גם מסדיר את היחס בין פסיכולוג קליני לרופא: אם יש
לסבלו של החולה רקע אורגני או חשד כזה, לא יתן
הפסיכולוג טיפול פסיכותרפויטי, אלא לאחר שרופא
בדק את החולה וקבע את הטיפול הרפואי הדרוש לו.

סעיף 16 פסיכולוג מחוץ לארץ שלא בא להשתקע
בארץ – לא יירשם בפנקס, וכדי לעסוק
בפסיכולוגיה הוא זקוק להיתר זמני, בהגבלות המתאימות.

סעיף 17 לפי הנוהל המקובל כבר כיום מוכרים
הענפים של פסיכולוגיה קלינית, פסיכולוגיה
חינוכית ופסיכולוגיה חברתית-תעסוקתית כ-"מומחיות".
סעיף 17 (ב) בא לתת לנוהל זה יסוד סטטוטורי, וסעיף
17 (א) מאפשר לשר הבריאות, לאחר התייעצות במו-
עצה, להכיר בענפי פסיכולוגיה נוספים כמומחיות,

20. על אף האמור בפרק זה רשאי המנהל לקבוע שפסיכולוג פלוני, שעסק בענף פסיכותרפיה, לוגיה לפני שנקבע אותו ענף כמומחזית מוכרת, יהיה רשאי להמשיך בעיסוקו, עם או בלי התואר, בתנאים ובהגבלות שנקבעו.

פרק ד': פסילה מטעמי בריאות

21. (א) היה לוועדת הרישום חשש סביר, שמבקש רישום או פסיכולוג אינו מסוגל מטעמי בריאות לעסוק במקצועו כיאות, רשאית היא להזמין להתייצב לפני ועדה רפואית של שלושה רופאים שימנה המנהל, ואם אין המוזמן מסוגל להתייצב בפניה, תודיע לו או לאפוטרופוסו על ההליך שבפני הוועדה, והמוזמן רשאי להיות מיוצג לפני הוועדה על ידי אפוטרופוס או עורך-דין.

ספק בכושר
בריאותו של
פסיכולוג

(ב) בטרם תחליט ועדת הרישום אם להזמין את האדם להתייצב לפני ועדה רפואית, רשאית היא לבקש מאת המנהל להורות למוסד רפואי או לרופא שטיפלו באותו אדם, או לכל אדם אחר, שכל מידע שבידם העשוי להעיד על מצב בריאותו של המוזמן יימסר לידיה, ואם ראה המנהל שיש יסוד לבקשה, ידרוש ממי שהמידע בידו למסור אותו לוועדת הרישום.

(ג) פסיכולוג פטור מחובת התייצבות אם הוא מבקש מחיקת שמו מן הפנקס או שהוא הפסיק עיסוקו המקצועי, כולו או מקצתו, לחלוטין או לשעה, להנחת דעתה של ועדת הרישום.

22. על יסוד חוות דעת הוועדה הרפואית ולאחר שמיעת המוזמן תחליט ועדת הרישום בדבר רישומו בפנקס או מחיקת שמו; ורשאית היא להורות לו להפסיק, במועד שתקבע, את עיסוקו המקצועי, כולו או מקצתו, לחלוטין או לשעה, ואם יסרב – למחוק שמו מן הפנקס.

החלטת ועדת
הרישום

23. השתנו הנסיבות שעליהן מבוססת חוות הדעת של הוועדה הרפואית, רשאי המוזמן או ועדת הרישום לבקש ממנה לחזור ולעיין בחוות דעתה; שינתה הוועדה הרפואית את חוות דעתה, רשאית ועדת הרישום לשנות את החלטתה שלפי סעיף 22.

עיון חוזר

24. חבר או עובד של ועדת רישום או של ועדה רפואית שהגיעה אליו במילוי תפקידו ידיעה בדבר מחלה חייב לשמרה בסוד ולא לגלותה אלא במידה שיש בכך צורך לשם ביצוע תפקידו בוועדה או מכוח חובה לענות על שאלות שהציג לו מי שהוסמך לערוך חקירה על ביצוע עבירות, או אם הרשה זאת בית-המשפט.

סודיות

דברי הסבר

גם מחליטה, על יסוד חוות דעת של ועדה רפואית ולאחר שמיעת הפסיכולוג הנוגע בדבר, על מחיקת שמו מן הפנקס או על הפסקה או צמצום בעיסוקו. הפסיכולוג עצמו יכול למנוע את ההליכים לפני הוועדה הרפואית וועדת הרישום, אם הוא מבקש בעצמו למחוק את שמו מן הפנקס או מפסיק או מגביל עיסוקו לשביעת רצון ועדת הרישום. סעיף 23 מאפשר, במקרה שינוי הנסיבות, בדיקת בריאות חדשה ובעקבותיה שינוי ההחלטה של ועדת הרישום.

סעיפים המחוקק הישראלי ראה בשנים האחרונות 21-23 צורך לאפשר הפסקת העיסוק במקצועות רפואיים בגלל פגם בריאותי של בעל המקצוע. ההוראות הראשונות לענין זה כלולות בסעיפים 15 עד 19 לפקודת המתעסקים ברפואה, 1947, שהוכנסו לפקודה בתיקון מס' 3 משנת תשל"ב-1972. הוראות אלו תוקנו והורחבו בתיקון מס' 4 משנת תשל"ו-1976, והוראות מקבילות כלולות בהצעת החוק לתיקון פקודת רופאי שיניים (מס' 6, תשל"ה-1975, הנמצאות בדיון בכנסת.

סודיות החליטים בוועדה רפואית ובוועדת הרישום מובטחת בדרך כלל על פי סעיף 27 לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות

סעיף 21 המוצע מביא הסדר דומה לגבי פסיכולוגים, אלא שבהתאם ליתר הסדרים בחוק זה מסורה היומה לבדיקת בריאותו של פסיכולוג בידי ועדת הרישום והיא

פרק ה': שפיטה משמעתית

עבירות משמעת

25. פסיכולוג אשם בעבירת משמעת באחת מאלה:

- (1) התנהג בדרך שאינה הולמת את המקצוע של פסיכולוג רשום;
- (2) השיג את רישומו או קִתְרו על ידי הֶצג שוא;
- (3) גילה חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידיו בפסיכולוג רשום;
- (4) הפר הוראה של חוק זה או הוראת תקנה לפיו;
- (5) הורשע בעבירה שיש בה כדי להראות שהוא חסר האחריות הדרושה לעסוק בפסיכולוגיה.

שיפוט פלילי
ומשמעתי

26. ענישה או זיכוי בפלילים אינם מונעים אישום פסיכולוג בעבירת משמעת בשל אותו מעשה או מחדל, וענישה או זיכוי בהליך לפי פרק זה אינם מונעים אישומו בפלילים.

ועדת תלונות
ועדת משמעת

27. (א) שר הבריאות ימנה ועדת תלונות וועדת משמעת, כל אחת של שלושה חברים וממלאי מקומם.

(ב) חברי ועדת התלונות יהיו –

- (1) נציג המועצה שהציעה לשר לפי דרישתו, ואם לא הציעה תוך 60 יום לאחר הדרישה – פסיכולוג הנראה לשר הבריאות;
- (2) שני עובדי משרד הבריאות שאחד מהם חבר לשכת עורכי הדין והוא יהיה התובע מטעם הועדה (להלן – התובע).

(ג) חברי ועדת המשמעת יהיו –

- (1) חבר לשכת עורכי הדין בעל ותק של 5 שנים, שהציע שר המשפטים, והוא יהיה יושב ראש הועדה;
- (2) שני פסיכולוגים בעלי ותק של 10 שנים שמינה שר הבריאות, האחד מהם פסיכולוג בשירות המדינה והאחד מתוך רשימה שהגישה לו המועצה, ואם לא הגישה תוך 60 יום לאחר הדרישה – פסיכולוג הנראה לשר הבריאות.

(ד) המינוי של חברי הועדות וממלאי מקומם יפורסם ברשומות ויהיה לחמש שנים, ומותר לחזור ולמנותם; סיומה של תקופת המינוי אינו פוסל חבר ועדה לסיים ענין שהתחיל לדון בו.

אי-תלות

28. אין על חבר ועדת משמעת מרות בעניני שפיטה זולת מרות הדין.

דבריו הסבר

להליכים משמעתיים, אלא רק הרשעה בעבירה שיש בה כדי להראות שהנאשם חסר האחריות הדרושה לעיסוק בפסיכולוגיה; אבל במקרה זה אין נפקא מינה אם זאת עבירה על חיקוק אחר או על החוק המוצע עצמו.

הסעיף מבוסס על הוראה דומה בסעיף 61 לחוק שירות המדינה (משמעת), תשכ"ג–1963.

סעיף 26

1963.

רשמיים), תשי"ז–1957, כי חברי הועדות ממלאים תפקידים על פי חיקוק ולכן הם "עובדי ציבור", אך אין הדבר מסתבר מאליו לגבי עובדי הועדות ולכן נקבע במפורש שאף הם כפופים לחובת הסודיות.

הרשימה של עבירות משמעת ערוכה לפי דוגמת סעיף 9 לפקודת המתעסקים ברפואה, 1947, אלא שלא כל הרשעה פלילית תהא עילה

סעיף 25

29. (א) היה לוועדת התלונות חשד סביר שפסיכולוג עבר עבירת משמעת, תטיל על אחד מחבריה לחקור בענין, ותחליט לפי תוצאות החקירה אם להביא את הפסיכולוג לפני ועדת המשמעת.

(ב) לחוקר לפי סעיף קטן (א) יהיו לצרכי חוק זה הסמכויות של מפקח משטרה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)⁴, וסעיף 3 לאותה הפקודה יחול על חקירותיו מכוח סמכויות אלה, בשינויים המחוייבים.

(ג) נמחק שם הפסיכולוג מן הפנקס לפי בקשתו או מסיבה אחרת, רשאית ועדת התלונות להמשיך לפעול לפי סעיף קטן (א) או להורות על התליית ההליכים המשמעתיים או על ביטולם.

(ד) לא יואשם פסיכולוג על עבירת משמעת אם עברו שלוש שנים לאחר ביצועה.

30. (א) היה לוועדת התלונות חשד סביר, שפסיכולוג עבר עבירת משמעת, או שמתנהלים נגדו הליכים פליליים בשל עבירה כאמור בסעיף 25, ובהתחשב עם טיבה וחומרתה של עבירת המשמעת רואה הועדה צורך להשעות את הפסיכולוג, תביא את הדבר לפני המנהל והוא רשאי, אם שוכנע בנחיצות ההשעיה, להשעות את הפסיכולוג מעיסוקו לתקופה שלא תעלה על חודש ימים.

(ב) הפסיכולוג רשאי לערער על ההשעיה תוך 15 יום לפני בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצא מקום העיסוק של הפסיכולוג.

31. בית משפט שלום רשאי, לפי בקשת ועדת התלונות ולאחר שמיעת הפסיכולוג, להאריך את ההשעיה עד לסיום הדיון המשמעתי.

32. ועדת המשמעת תדון בדלתיים סגורות.

33. דיון משמעתי יתנהל בפני החובע והנאשם, אך רשאית הועדה לנהל דיון שלא בפני הנאשם אם סניגורו מתייצב במקומו או אם נעדר הנאשם משיבה ללא סיבה מספקת, אף שהוזהר, שאם ייעדר ללא סיבה מספקת רשאית הועדה לדון בענין שלא בפניו.

34. ועדת המשמעת אינה כפופה לדיני הראיות אלא במידה שהדבר נקבע בחוק זה או בתקנות לפיו.

35. (א) מצאה ועדת המשמעת פסיכולוג אשם בעבירות משמעת, תנקוט נגדו אחד או אחדים מאמצעים אלה:

(1) התראה;

(2) גזיפה;

דברי הסבר

סעיף 35 בשינוי מן הקבוע בסעיף 9 לפקודת המת-
עסקים ברפואה, 1974, וחקיקים אחרים
מתקופת המנדט, מוצע שלא שר הבריאות יחליט על זיכוי

סעיף 34 בדומה למקובל בהליכים דומים אין ועדת
המשמעת כפופה לדיני הראיות אלא אם
הדבר נקבע במפורש.

⁴ חוקי א"י, פרק ל"ד, עמ' 439.

(3) קנס עד 2,000 לירות;

(4) איסור לעסוק במקצועו לתקופה שלא תעלה על חמש שנים;

(5) מחיקת שם הפסיכולוג מן הפנקס.

(ב) נמחק שם הפסיכולוג מן הפנקס לפי סעיף זה, לא תתקבל בקשתו לרישום חדש אלא לאחר תום שבע שנים ממתן פסק הדין, ולאחר שהוכיח קיום נסיבות מיוחדות המצדיקות את חידוש הרישום; בקשה לרישום חדש תובא להכרעת ועדת המשמעת.

(ג) נמחק שם הפסיכולוג שלא לפי סעיף זה רשאית ועדת המשמעת לקבוע שרואים את המחיקה כאילו נעשתה לפי סעיף זה.

(ד) כלפי פסיכולוג בעל היתר זמני יבוא במקום מחיקה לפי סעיף זה ביטול ההיתר.

פרעור 36. התובע והנאשם רשאים, תוך 30 יום לאחר המצאת החלטת ועדת המשמעת, לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא מקום העיסוק של הפסיכולוג.

פסיכולוג חולה נפש 37. היה לוועדת משמעת חשש סביר, שמחמת מחלת נפש אין הפסיכולוג מסוגל לעמוד בדין או אינו אחראי למעשה או למחדל שהוא נושא האישום, רשאית היא לבקש מועדת הרישום לנהוג לפי הוראות פרק ד'; החליטה ועדת הרישום שלא למחוק שמו של הפסיכולוג מן הפנקס, חמשיך ועדת המשמעת בהליך המשמעת.

פרסומים 38. (א) ועדת המשמעת רשאית, לאחר ששמעה את התובע ואת הפסיכולוג, להורות על פרסום ההחלטה, כולה או מקצתה, עם או בלי שמו של הפסיכולוג, בצורה ובמקום שתקבע.

(ב) בכל מקרה שהואשם פסיכולוג בעקבות תלונה, תודיע ועדת התלונות למתלונן על החלטת ועדת המשמעת.

פרק ו': מועצת הפסיכולוגים

המועצה 39. מוקמת בזה מועצת הפסיכולוגים של 25 חברים, והם —

(1) שר הבריאות או מי שהשר ימנה לכך, והוא יהיה יושב ראש;

(2) ארבעה נציגים של מחלקות לפסיכולוגיה במוסדות להשכלה גבוהה מוכרים מטעם המועצה להשכלה גבוהה;

דברי הסבר

לאחר שמיעת הנאשם והתובע. מי שיום הליך משמעת על ידי תלונה, יקבל תמיד מועדת התלונות הודעה על תוצאות ההליך.

סעיף 39 מועצת הפסיכולוגים תהיה מורכבת מ-25 חברים, ביניהם 8 נציגים של ארגון מקצועי יציג, 12 נציגים של משרדי ממשלה (וביניהם לפחות עוד 4 פסיכולוגים), ו-4 נציגים של מחלקות לפסיכולוגיה במוסדות להשכלה גבוהה. יושב ראש המועצה יהיה שר הבריאות או מי שהוא מינה לכך.

או ענישה משמעתית של פסיכולוג, אלא ועדת המשמעת עצמה. הסנקציות יהיו: התראה, נויפה, קנס, איסור עיסוק לזמן (עד חמש שנים), או מחיקה מן הפנקס. במקרה רה העונש האחרון לא תתקבל בקשה לרישום מחדש לפני תום שבע שנים, ואף אז רק בנסיבות מיוחדות; על בקשה זו תחליט לא ועדת הרישום אלא ועדת המשמעת.

סעיף 38 בעוד שהדיון המשמעת מתנהל בדלתיים סגורים, מוסמכת ועדת המשמעת לפרסם החלטתה, כולה או מקצתה, עם או בלי ציון שם הנאשם,

(3) שלושה נציגים – ובהם לפחות שני פסיכולוגים – לכל אחד משרי הבריאות והחינוך והתרבות, ונציג אחד לכל אחד משרי הסעד, העבודה, הבחון, האוצר, הפנים והקליטה;

(4) שמונה חברים שימנה שר הבריאות לפי המלצת ארגון המייצג לדעתו את המספר הגדול ביותר של פסיכולוגים רשומים, ואם לא הוגשה תוך 60 יום לאחר דרישה להגשה – שמונה פסיכולוגים הנראים לשר הבריאות.

40. תפקידי המועצה הם –

- (1) ייעוץ לשר הבריאות בעניינים שעליהם הוא חייב לפי חוק זה להתייעץ עם המועצה ובעניינים אחרים הנוגעים לעיסוק בפסיכולוגיה בישראל;
- (2) הכרה במקומות עבודה לפי סעיפים 2 (ג) ו-11 (3);
- (3) הגשת רשימות מועמדים לחברות בועדת הרישום ובוועדת המשמעת;
- (4) בחירת חבר ועדת הבחינות ונציג המועצה בוועדת התלונות.

41. חבר המועצה יכהן שלוש שנים ומותר לחזור ולמנותו; נתפנה מקומו, יתמנה באותה דרך חבר אחר במקומו שיכהן עד תום תקופת כהונתו של קודמו.

42. רוב חברי המועצה, כשבהם היושב ראש, הם מנין חוקי בישיבות.

43. המועצה רשאית לקבוע בעצמה את סדרי עבודתה במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות.

44. (א) המועצה רשאית למנות ועדות לטיפול בעניינים שמליאת המועצה מעבירה להן, אם במקום המליאה ואם להכנת החלטותיה.

(ב) על פי המלצת המועצה רשאי שר הבריאות למנות אדם שאינו חבר המועצה להיות חבר ועדה מועדוטיה.

45. המועצה וועדותיה רשאיות להזמין את יושב ראש ועדת הרישום להשתתף בדעה מייצגת בישיבה שבה נדון נושא משטח עבודתו, ורשאי הוא לפי הוראת שר הבריאות להשתתף בדעה מייצגת בכל ישיבה של המועצה או של ועדה מועדוטיה.

דברי הסבר

סעיף 41 תקופת כהונתם הרגילה של חברי המועצה תהיה 3 שנים ומותר למנותם מחדש. אבל סעיף 7 (א) מאפשר סיום מוקדם של כהונתו על ידי שר הבריאות לפי בקשת שר או גוף המיוצג על ידי חבר המועצה.

סעיפים 42-45 ניהונות הוראות על מנין חוקי, על קביעת סדרי עבודה, מינוי ועדות וסמכותם, והשתתפות היושב ראש של ועדת הרישום בישיבות המועצה.

סעיף 40 תפקידי המועצה כוללים ייעוץ לשר הבריאות בעניינים שבהם הוא חייב להתייעץ במועצה וביתר עניני העיסוק בפסיכולוגיה, וכן תפקידים ספציפיים, והם – הכרה במקומות עבודה לעיסוק בעלי תואר "בוגר" בלבד (סעיף 2 (א)), הכרה במקומות עבודה של פסיכולוגים ותיקים המבקשים להירשם אף שאינם ממלאים כל תנאי הרישום (סעיף 11 (3)), ובחירת חברים או הצעות מועמדים לוועדות השונות המוקמות לפי החוק.

פרק ז': שונות

46. (א) העושה אחת מאלה, דינו — מאסר ששה חדשים או קנס 2,000 לירות: עבירות

- (1) עובר על הוראות סעיפים 2, 3, 4, 6, 9 (ב) 18, או 19;
- (2) אינו מצייט להזמנה או להוראה אחרת שניתנה לו בתוקף סעיפים 9 (ב) או 21 (א);
- (3) מגלה, ללא רשות כדין, דבר שנודע לו בתוקף תפקידו לפי חוק זה או מישיבה של ועדת הרישום, ועדה רפואית, ועדת התלונות או ועדת המשמעת;
- (4) עוסק בפסיכולוגיה בניגוד לאיסור או להגבלה שהוטלו עליו בתוקף הוראות חוק זה.

(ב) מי שאינו מקיים הוראה של תקנות לפי חוק זה כשנקבע בתקנות שאי-קיום ההוראה תהיה עבירה, דינו כנקבע בתקנות, ובלבד שהעונש לא יעלה על הקבוע בסעיף קטן (א).

47. מי שערב תחילת חוק זה עסק בפסיכולוגיה, רשאי, על אף האמור בסעיף 2, להמשיך בעיסוקו עד להחלטה על רישומו בפנקס ובלבד שהגיש בקשת רישום תוך 60 יום מתחילת החוק; אין בהוראה זו כדי לגרוע מהוראת סעיף 20.

48. (א) שר הבריאות ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לרבות קביעת אגרות בעד רישום, היתרים ובחינות.

(ב) בהתייעצות עם המועצה רשאי שר הבריאות להתקין כללי אתיקה מקצועית לפסיכולוגים.

דברי הסבר

סעיף 47 פסיכולוג העוסק ערב תחילת החוק במקצועו חייב להגיש בקשת רישום תוך 60 יום ורשאי להמשיך בעיסוקו עד להחלטת ועדת הרישום.

סעיף 46 העונש על הפרת הוראות החוק המוצע והתקנות על פיו יהיה מאסר 6 חדשים או קנס 2,000 לירות.